

GIẢI PHÁP ĐỔI MỚI NỘI DUNG, HÌNH THỨC GIÁO DỤC HƯỚNG NGHIỆP CHO HỌC SINH TRUNG HỌC THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÂN LUỒNG HỌC TẬP VÀ CHỌN NGHỀ

NGUYỄN NGỌC TÀI*, ĐÀO THỊ VÂN ANH**, NGUYỄN HỮU TÀI***

TÓM TẮT

Việc thay đổi nội dung và hình thức giáo dục hướng nghiệp (GDHN) cho học sinh (HS) như thay đổi khung chương trình hướng nghiệp, xây dựng đề án hướng nghiệp, tổ chức thực hành hướng nghiệp... là một việc làm cần thiết vì nó góp phần thúc đẩy công tác phân luồng tốt trong giáo dục phổ thông hiện nay. Bài viết trình bày các biện pháp như điều chỉnh chương trình khung về hướng nghiệp cũng như các chuyên đề lồng ghép trong GDHN ở trường trung học và đề nghị một đề án hướng nghiệp qua nghiên cứu việc thực hiện công tác hướng nghiệp tại Thành phố Hồ Chí Minh (TPHCM).

Từ khóa: giáo dục hướng nghiệp, phân luồng, chọn nghề.

ABSTRACT

Solutions to the innovation of contents and forms of vocational education for high school students following the study and career allocation approach

Innovating the contents and forms of vocational education for students including modifying the syllabus, developing vocational projects, organizing vocational practice, etc. is an essential step in boosting the allocation of study in general education nowadays. The article presents solutions such as modifying the syllabus as well as integrating some topics in vocational education in high schools and proposes a vocational project through research on vocational implementation in Ho Chi Minh City.

Keywords: vocational education, allocation, career choice.

1. Đặt vấn đề

Hiện nay, thực trạng định hướng nghề nghiệp cho HS còn một số bất cập do mỗi trường, mỗi địa phương thực hiện theo hình thức khác nhau. Các nội dung và hình thức GDHN cho HS trung học theo định hướng phân luồng học tập và chọn nghề còn những hạn chế, dẫn đến sự mất cân bằng trong đào tạo nghề, trong các ngành học và dẫn đến mất cân bằng về nhu cầu nhân lực trong các lĩnh vực

của xã hội, nhiều HS chọn không đúng nghề nên không phát huy được năng lực của bản thân. Vì vậy, cần thiết phải đưa ra một số giải pháp đổi mới nhằm nâng cao hiệu quả GDHN theo hướng:

- Điều chỉnh chương trình khung về GDHN cũng như các chuyên đề lồng ghép trong GDHN ở các trường trung học;
- Thử nghiệm công tác tham vấn hướng nghiệp chuyên biệt ở trường trung học.

* TS, Trường Đại học Sư phạm TPHCM; Email: ngoctai@ier.edu.vn

**ThS, Trường Đại học Sư phạm TPHCM

*** NCS, Trường Đại học Sư phạm TPHCM

2. Nội dung

Chương trình khung về GDHN tại các trường phổ thông cần được điều chỉnh cho phù hợp với thực trạng của xã hội cũng như phù hợp với việc phân bổ thời gian cho môn học GDHN tại các trường. Đây là yêu cầu rất cần thiết và khả thi. Các biện pháp đề xuất là *điều chỉnh chương trình khung về hướng nghiệp cũng như các chuyên đề lồng ghép trong GDHN ở trường trung học và đề nghị một đề án hướng nghiệp qua nghiên cứu việc thực hiện công tác hướng nghiệp tại TPHCM.*

2.1. Điều chỉnh chương trình khung về hướng nghiệp cũng như các chuyên đề lồng ghép trong GDHN ở trường trung học

2.1.1. Mục tiêu

Mục tiêu của việc điều chỉnh chương trình khung về hướng nghiệp cũng như các chuyên đề lồng ghép trong GDHN ở trường trung học nhằm nâng cao hiệu quả của chương trình khung về hướng nghiệp cũng như các chuyên đề lồng ghép trong GDHN ở trường trung học.

2.1.2. Nội dung

- Điều chỉnh chương trình khung GDHN hiện nay: Chương trình khung GDHN hiện nay tương đối đáp ứng được tính cấp thiết và tính thực tế, tuy nhiên, vẫn cần khắc phục những tồn tại như cần phải hiện thực hóa xu hướng chọn nghề của HS để đảm bảo kết hợp được các yếu tố bao gồm nguyện vọng, năng lực cá nhân, đặc điểm nhân cách, những đòi hỏi của nghề nghiệp và những yêu cầu của xã hội đối với ngành nghề. Để thực hiện

được điều này, công tác hướng nghiệp cần làm tốt hơn ở các hình thức như giáo dục tuyên truyền nghề nghiệp, tư vấn nghề nghiệp và tuyển chọn nghề nghiệp.

- Công tác giáo dục tuyên truyền nghề nghiệp thu hút thanh niên chú ý đến các nghề mà xã hội đang cần; ngoài ra, còn góp phần hình thành khuynh hướng nghề nghiệp và tạo sự hứng thú cho thanh niên.

- Tư vấn nghề nghiệp là một hệ thống những biện pháp tâm lý giáo dục để phát hiện và đánh giá những năng lực về nhiều mặt của HS, nhằm giúp HS chọn nghề có cơ sở vững chắc. Mục đích của tư vấn nghề nghiệp sẽ đạt được bằng cách nghiên cứu những năng lực của một cá nhân cụ thể.

- Tuyển chọn nghề nghiệp có mục đích xác định sự phù hợp nghề nghiệp của người dự tuyển. Ở đây, sự phù hợp nghề nghiệp được hiểu như những yêu cầu của thị trường lao động.

Như vậy, hướng nghiệp có nhiệm vụ cơ bản: giúp HS tìm một nghề phù hợp nhất với những khả năng của cá nhân và có ý nghĩa to lớn hơn là đáp ứng nhu cầu nhân lực cho tất cả các lĩnh vực nghề nghiệp của xã hội.

Điều cấp thiết cần làm ngay đối với công tác hướng nghiệp tại các trường phổ thông là có chương trình cụ thể của Bộ Giáo dục và Đào tạo, tài liệu, phương tiện và có cán bộ chuyên trách được đào tạo chuyên sâu về tư vấn nghề nghiệp.

Tư vấn hướng nghiệp cần được coi là hoạt động chính khóa, có chỉ đạo thực hiện về chuyên môn chặt chẽ và thống nhất đối với tất cả các trường. Nhà

trường có sự kết hợp với các trung tâm tư vấn về hướng nghiệp để làm các trắc nghiệm chuyên sâu về tâm lí và sự thích ứng với các ngành nghề.

Tài liệu bổ sung sách giáo viên GDHN lớp 9, lớp 10 đến lớp 12 (tác giả Hồ Phụng Hoàng Phoenix, Trần Thị Thu, Nguyễn Ngọc Tài, Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội) đã nêu đầy đủ nội dung về GDHN từ chuyên đề tìm hiểu bản thân, tìm hiểu nghề nghiệp và xây dựng kế hoạch nghề nghiệp với các bước hướng dẫn rất cụ thể cho giáo viên trong quá trình giáo dục nghề nghiệp.

Một giải pháp bổ sung cho phần thực hành: Xây dựng một kế hoạch, chương trình thực hành cụ thể cho HS ở một số ngành nghề nhất định.

Mục tiêu: HS được trực tiếp quan sát và tham gia vào các môi trường nghề nghiệp theo một chương trình được lên kế hoạch trước.

Cách tiến hành:

- HS được làm quen với các ngành nghề trên lớp về mặt lí thuyết.
- HS thử chọn một ngành nghề mà mình ưa thích.
- Liên hệ, lên kế hoạch đi thực tế tại các nơi HS sẽ tham quan và thực hành
- Tổ chức cho HS được tiếp cận thực địa, trực tiếp tham gia như một thành viên, quan sát và được thực hành công việc trong thời gian một ngày cho mỗi đợt đi thực tế.

2.2. Đề nghị một đề án hướng nghiệp qua nghiên cứu việc thực hiện công tác hướng nghiệp tại TPHCM

NỘI DUNG ĐỀ ÁN

I. MỤC TIÊU

1. Mục tiêu chung

- Tạo điều kiện tốt cho HS có thể vừa học văn hóa vừa học nghề, từ đó, tạo nguồn nhân lực cho sự phát triển kinh tế và xã hội của địa phương.

- Giúp HS và phụ huynh có nhận thức đúng đắn trong việc học văn hóa và học nghề phù hợp với điều kiện, hoàn cảnh gia đình.

- Góp phần giải quyết việc mất cân đối giữa lực lượng người lao động trí óc và người lao động có tay nghề cao trong thực tiễn lao động của xã hội.

2. Mục tiêu cụ thể

Thực hiện phổ cập bậc trung học đạt chuẩn theo điều kiện:

- Thanh thiếu niên trong độ tuổi phổ cập bậc trung học phải có bằng tốt nghiệp trung học phổ thông (THPT), hoặc bằng trung học chuyên nghiệp (THCN), bằng THPT (giáo dục thường xuyên - GDTX), bằng tốt nghiệp đào tạo nghề ba năm trở lên trước khi hết 21 tuổi.

- Huy động 95% trở lên số đối tượng phổ cập đã tốt nghiệp trung học cơ sở (THCS) vào học THPT trường thường hoặc tại các trung tâm GDTX, THCN và dạy nghề. Trong đó, ít nhất 15% vào học các trường dạy nghề và 15% trở lên vào học các trường THCN.

3. Yêu cầu

- Vận động được các cấp lãnh đạo, các ban ngành đoàn thể, các lực lượng kinh tế, văn hóa, xã hội quan tâm hỗ trợ công tác phân luồng HS, thanh thiếu niên tại địa phương.

- Tạo điều kiện một cách tốt nhất nơi học văn hóa, học nghề, từng bước tạo công ăn việc làm cho các đối tượng HS, thanh thiếu niên đã qua đào tạo.

- Các bậc phụ huynh thấy được tương lai của con em mình, đó là cùng hòa nhập, làm việc, lao động trong xã hội và ổn định cuộc sống.

II. NHỮNG NỘI DUNG CỤ THỂ

1. Đối tượng phân luồng

- HS lớp 9 đang học tại các trường THCS;
- HS lớp 10, 11, 12 đang học tại các trường THPT và trung tâm GDTX;
- Các thanh thiếu niên ở độ tuổi từ 15 đến 21.

2. Điều kiện phân luồng

Các đối tượng phân luồng phải tốt nghiệp THCS hay THPT.

3. Nội dung phân luồng

a. HS tốt nghiệp THCS định hướng:

- Vào học THPT (công lập, dân lập);
- Vào học THCN;
- Vào học nghề kết hợp học GDTX cấp THPT.

b. HS tốt nghiệp THPT định hướng:

- Vào học THCN;
- Vào học cao đẳng;
- Vào học đại học;
- Tham gia lao động kết hợp học nghề ngắn hạn.

4. Kết quả phân luồng

- Để sự phân công lao động trong xã hội có tính hiệu quả cao, hạn chế việc thiếu công nhân kỹ thuật có tay nghề cao, giảm áp lực về tâm lý, về tổ chức tuyển sinh đại học, cao đẳng, hạn chế sự mất cân đối về đào tạo.

- Định hướng HS chọn trường đúng khả năng, điều kiện khi đã tốt nghiệp THCS và THPT.

5. Cách thức thực hiện phân luồng

Chọn lựa các đơn vị đào tạo liên thông từ trung cấp kỹ thuật lên cao đẳng và đại học để định hướng nhiều con đường đi từ bậc học phổ thông đến cao đẳng, đại học.

a. Đối với HS tốt nghiệp THCS: Tư vấn phân luồng theo đối tượng

- HS có điều kiện kinh tế, có năng lực học tập từ trung bình khá trở lên:

+ Định hướng cho các em chọn nguyện vọng xét tuyển vào các trường THPT công

lập và dân lập phù hợp điều kiện kinh tế gia đình và năng lực học tập.

+ Định hướng cho các em có thể học lên đại học từ con đường THCN dưới hình thức đào tạo liên thông.

- HS có điều kiện kinh tế khó khăn, hay năng lực học tập từ trung bình trở xuống: Định hướng cho HS lớp 10 hệ GDTX, đồng thời học hệ trung cấp kỹ thuật (3,5 năm; 4 năm), nghề bậc 3/7, 4/7 (từ 18 tháng đến 3 năm) có chế độ cấp học bổng, miễn giảm học phí cho diện gia đình chính sách.

Như vậy, sau thời gian học theo hình thức này, HS thi tốt nghiệp phổ thông (GDTX), đồng thời có được chứng chỉ nghề bậc 3/7, 4/7 hay bằng tốt nghiệp THCN.

b. Đối với HS tốt nghiệp THPT

Phối hợp các trường THPT định hướng cho HS, không nhất thiết tất cả HS phải thi vào đại học mà có thể học từ hệ trung cấp 2 năm hay cao đẳng 3 năm tùy vào khả năng học tập. Các HS này đóng học phí theo quy định của trường, tuy nhiên, tùy theo đối tượng sẽ được xét cấp học bổng, miễn giảm học phí từ quỹ học nghề của địa phương.

HS sau khi tốt nghiệp nghề bậc 3/7, 4/7, tốt nghiệp hệ Trung cấp bốn năm hay hai năm sẽ được:

- Hỗ trợ liên hệ giới thiệu đi làm ở các khu công nghiệp, nhà máy, xí nghiệp và các cơ sở sản xuất;

- Học tiếp liên thông (dành cho hệ trung cấp) lên chương trình cao đẳng và đại học tùy theo ngành nghề.

6. Giới thiệu ngành, nghề và hệ đào tạo

Thường xuyên giới thiệu danh sách các ngành nghề, các trường dạy nghề, trung cấp nghề... tại địa phương cho HS và phụ huynh.

7. Chỉ tiêu phân luồng

a. HS tốt nghiệp THCS

- 50% học hệ công lập;

- 30 học hệ dân lập;

- 20% học hệ GDTX kết hợp học nghề, THCN, kỹ thuật nghiệp vụ...

b. HS tốt nghiệp THPT

- 35% học cao đẳng, đại học;

- 35% học THCN, học nghề + kỹ thuật nghiệp vụ...;

- 30% tham gia lao động xã hội.

III. Giải pháp thực hiện

1. Tổ chức

Thành lập Ban chỉ đạo dự án phân luồng HS với thành phần là đại diện chính quyền các cấp, sở giáo dục và đào tạo (GD-ĐT), phòng GD-ĐT, hội khuyến học, với sự tham gia của hiệu trưởng các trường THCS, THPT, giám đốc trung tâm GDTX, trung tâm kỹ thuật tổng hợp – hướng nghiệp (KTTH-HN), trung tâm dạy nghề.

Thành lập Ban tư vấn hướng nghiệp, định hướng phân luồng HS THCS: Phòng GD-ĐT, hiệu trưởng các trường THCS.

Thành lập Ban tư vấn hướng nghiệp, định hướng phân luồng HS THPT: Sở GD-ĐT, hiệu trưởng các trường THPT.

Thành lập Ban cung ứng lao động, giới thiệu việc làm: Sở lao động thương binh xã hội, liên đoàn lao động.

2. Tuyên truyền giáo dục - cung cấp thông tin về đào tạo và nhu cầu nghề

a. Đối với chính quyền

- *Đối với chính quyền phường, xã:* Xây dựng thành chuyên mục trong Bản tin hàng tháng để thông tin tuyên truyền cho người dân; Đưa vào hoạt động thường xuyên của hội khuyến học.

- *Đối với chính quyền quận, huyện, tỉnh, ban tuyên giáo và các ban ngành đoàn thể:* Đưa vào lãnh đạo bằng các nghị quyết, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội.

b. Đối với các nhà quản lý giáo dục và các trường trung học

- Phân công cán bộ phụ trách các trường THCS, các trường THPT, tiếp cận phân loại HS theo điều kiện kinh tế gia đình,

năng lực học tập, sở thích, nguyện vọng để tư vấn phân luồng HS một cách hợp lý nhất. Từng bước bồi dưỡng giáo viên chủ nhiệm các lớp cuối cấp về các kỹ năng tuyên truyền phân luồng, kỹ năng tư vấn hướng nghiệp để thực hiện công tác phân luồng.

- Cán bộ phụ trách các trường thống kê kết quả phân luồng HS của trường phụ trách theo từng năm; từ đó xây dựng chỉ tiêu, kế hoạch cho năm sau.

- Các sở GD-ĐT lên kế hoạch cho các phòng GD-ĐT, các trường THPT tổ chức các đợt tư vấn hướng nghiệp cho HS lớp 9 trước kì thi tốt nghiệp THCS, xét tuyển vào lớp 10. Các HS lớp 12 trước khi thi tốt nghiệp phổ thông, thi tuyển vào các trường THCN, cao đẳng và đại học.

Nội dung tuyên truyền:

+ Tuyên truyền nhằm nâng cao nhận thức xã hội về nghề nghiệp.

+ Tiếp cận để giúp HS hiểu rõ về khả năng của bản thân và điều kiện gia đình trong việc lựa chọn hướng đi sau khi tốt nghiệp THCS, THPT.

3. Đầu tư cơ sở vật chất - mạng lưới trường lớp

- Tham mưu với các cấp lãnh đạo về quy hoạch xây dựng mạng lưới giáo dục.

- Xây dựng trụ sở hoạt động trung tâm KTTH - HN và trung tâm GDTX thành một khối liên hoàn.

- Xây dựng trung tâm dạy nghề, trường kỹ thuật nghiệp vụ đáp ứng được nhu cầu đào tạo nhân lực.

4. Đầu tư kinh phí

- Hỗ trợ cấp học bổng, trợ cấp học phí;
- Xây dựng quỹ hỗ trợ học nghề từ nhiều nguồn vận động;

- Tổ chức hội chợ việc làm, triển lãm giới thiệu ngành nghề cho HS;

- Hỗ trợ kinh phí tham quan thực tế các đơn vị sản xuất, kinh doanh.

5. Điều tra cơ bản

- Nhu cầu phát triển của địa phương về kinh tế - xã hội: Định hướng chuyển dịch cơ cấu kinh tế của địa phương;

- Nhu cầu của các nhà sản xuất, doanh nghiệp, khu công nghiệp trên địa bàn.

Từ đó, xây dựng kế hoạch hợp đồng liên kết, xin chỉ tiêu với các trường để đào tạo các ngành nghề tương lai có nhu cầu cấp thiết, cuối cùng là nhằm giải quyết đầu ra sau khi học xong.

6. Phối hợp liên kết phân luồng

- Với các trường dạy nghề, kỹ thuật nghiệp vụ, THCN, cao đẳng, đại học trên địa bàn huyện, thị xã, thành phố của tỉnh: để liên kết đào tạo, định hướng HS đăng ký học.

- Với các doanh nghiệp, khu công nghiệp, xí nghiệp, nhà máy: để xin nhu cầu lao động, học bổng đào tạo, quỹ phát triển nhân lực; cho HS tiếp cận các ngành nghề thực tế.

- Với chính quyền địa phương, các trường THCS và THPT: để tuyên truyền vận động người dân có nhận thức đúng đắn vấn đề phân luồng và tạo điều kiện cho HS tham gia học tập lao động theo định hướng.

7. Giải quyết đầu ra

- Điều tra cơ bản để nắm nhu cầu thực tế nguồn lao động trong từng giai đoạn của các khu công nghiệp, doanh nghiệp, cơ sở sản xuất, kinh tế cá thể để cung cấp khi cần thiết.

- Liên kết các cơ sở đào tạo tổ chức hội chợ việc làm để giới thiệu sản phẩm đào tạo theo từng năm.

- Phối hợp với công tác xuất khẩu lao động khi cần thiết dưới dạng cung cấp nguồn lao động có kỹ thuật sau khi đã đào tạo.

IV. ĐIỀU KIỆN KHẢ THI THỰC HIỆN ĐỀ ÁN

1. Thành lập Ban chỉ đạo đề án và Ban quản lý đề án cấp tỉnh, huyện, thành phố, xây dựng kế hoạch hoạt động mang tính lâu dài

để đề án thực sự đi vào thực tiễn và có hiệu quả.

2. Các nhà quản lý giáo dục lên kế hoạch về kinh phí đào tạo với các trường; xây dựng quy chế quản lý, giáo dục và đào tạo giữa các trường THCS và THPT với các trường dạy nghề có liên kết trong việc học nghề và học văn hóa.

3. Địa phương có đầu tư xây dựng cơ sở vật chất cho các trung tâm GDTX, KTTH-HN.

4. Hằng năm có điều tra nhu cầu về các ngành nghề xã hội, triển khai kế hoạch thực hiện công tác phân luồng, tuyển sinh vào các trường liên kết đào tạo tại trường THCS - THPT.

5. Cách thức tiến hành

- Chương trình khung về GDHN được ưu tiên đưa vào các tiết học một cách hợp lý, có đầu tư về công tác bồi dưỡng giáo viên, có quỹ thời gian thích hợp cho công tác thực hành.

- Đề án về GDHN được triển khai bằng các buổi báo cáo chuyên đề, các tọa đàm để đảm bảo tính thích hợp, khả thi đối với từng địa phương, với các thay đổi theo thời gian của nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội.

2.3. Thử nghiệm công tác tham vấn hướng nghiệp chuyên biệt ở trường Trung học**2.3.1. Mục tiêu**

- Xác định nhiệm vụ và tầm quan trọng của công tác tham vấn hướng nghiệp chuyên biệt ở trường trung học.

- Đề xuất tổ chức phòng chức năng tham vấn hướng nghiệp chuyên biệt ở trường trung học.

2.3.2. Nội dung

- Nhiệm vụ và tầm quan trọng của công tác tham vấn hướng nghiệp chuyên biệt ở trường Trung học:

Tham vấn hướng nghiệp chuyên biệt là một quá trình gồm nhiều buổi làm việc giữa nhà tham vấn và HS tại phòng tham vấn của trường nhằm giúp HS có lựa chọn cuối cho việc định hướng nghề nghiệp của mình sau khi rời nhà trường trung học.

Công tác tham vấn hướng nghiệp chuyên biệt trong trường học có ý nghĩa quan trọng đối với HS:

+ Một số lượng lớn HS có thể được tham gia quá trình tham vấn hướng nghiệp;

+ Thuận lợi về không gian, thời gian;

+ Được tác động bởi những hoạt động hướng nghiệp chung của nhà trường;

+ Được cập nhật kịp thời những thông tin về tuyển sinh của các trường đại học, cao đẳng, trung cấp nghề...

- Nội dung của công tác tham vấn hướng nghiệp chuyên biệt ở trường trung học:

+ Trao đổi về các ngành nghề, công tác tuyển sinh của các trường;

+ Tìm hiểu về đặc điểm tâm sinh lí của HS;

+ Tìm hiểu về gia đình HS, kinh tế và hoàn cảnh gia đình, tác động đến việc hướng nghiệp của HS;

+ Sử dụng các trắc nghiệm giúp HS đánh giá được sở thích, năng lực, cá tính và giá trị nghề nghiệp;

+ Thông tin về ngành nghề, cho HS chọn một số ngành và bắt đầu tham vấn từ các lí do vì sao HS chọn ngành đó cho bản thân.

- Phương tiện:

+ Phòng tham vấn chuyên biệt đặt trong trường trung học;

+ Cơ sở dữ liệu về các trường nghề, trung cấp, cao đẳng, đại học;

+ Các phiếu trắc nghiệm về tâm lí và chọn nghề;

+ Bảng danh sách ngành nghề.

Cho HS chọn ưu tiên từ 1 đến 3 ngành và điền các lí do vì sao HS chọn, trên cơ sở đó, nhà tham vấn trao đổi với HS dựa trên những thông tin về HS (sở thích, năng lực học tập, kinh tế gia đình... nhằm giúp HS xác định và làm sáng tỏ vấn đề, xem xét tất cả các khả năng và đưa ra lựa chọn tối ưu sau khi xem xét kĩ các yếu tố liên quan.

STT	Danh sách các ngành nghề	Lí do chọn			
		Do bản thân yêu thích	Do ý kiến gia đình	Do tác động của bạn bè	Lí do khác (HS trực tiếp trao đổi với nhà tham vấn)
1					
2					
3					

2.3.3. Cách thức tiến hành

- Các nhà quản lí giáo dục có kế hoạch về quy mô nhân sự, kinh phí để thành lập các phòng tham vấn.

- Các trường có kế hoạch cụ thể, tuyển dụng chuyên gia hoặc giáo viên kiêm nhiệm tùy điều kiện từng địa phương.

- Công tác tổ chức phòng chức năng tham vấn hướng nghiệp chuyên biệt ở trường trung học:

+ Thành lập phòng chức năng riêng dành cho tham vấn hướng nghiệp chuyên biệt;

+ Có đội ngũ các nhà tham vấn có kinh nghiệm về tâm sinh lí, được tập huấn kĩ về công tác hướng nghiệp, phân luồng;

+ Lên kế hoạch xếp lịch cho các buổi tham vấn;

+ Tham vấn trực tiếp tại trung tâm tham vấn trong trường học.

Ưu điểm của tham vấn chuyên biệt trong trường học:

- Thông tin được phản ánh hai chiều trực tiếp, kịp thời;

- Các kĩ năng tham vấn được sử dụng một cách linh hoạt và hiệu quả;

- Có thể tiến hành tham vấn cho từng cá nhân hoặc một nhóm HS;

- Không gian tổ chức tham vấn trong trường học sẽ tạo được không gian bầu không khí thoải mái, gần gũi với việc trao đổi về môn học, về ngành nghề.

3. Kết luận

Nội dung và hình thức GDHN cho HS trung học cần theo sát những thay đổi trong sự phát triển của kinh tế - xã hội và sự phát triển của các ngành nghề. Các tài liệu GDHN hiện nay đã đưa ra những kiến thức cơ bản về GDHN như quá trình tìm hiểu về bản thân, tìm hiểu về nghề nghiệp và xây dựng kế hoạch nghề nghiệp cho tương lai. Giải pháp đổi mới nội dung và hình thức GDHN cần chú trọng hơn nữa vào kế hoạch cho HS đi thực tế bằng cách quan sát và có thể tham gia trực tiếp vào một số môi trường nghề nghiệp tại địa phương trong quá trình từ cấp THCS lên cấp THPT.

Phòng tham vấn chuyên biệt trong nhà trường là giải pháp tích cực trong GDHN hiện nay, việc vận hành thường xuyên công tác tham vấn cho HS sẽ mang lại hiệu quả cao cho việc định hướng nghề nghiệp đối với từng HS.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Hồ Phụng Hoàng Phoenix, Trần Thị Thu, Nguyễn Ngọc Tài (2012), *Tài liệu bổ sung sách giáo viên GDHN lớp 9-lớp 12*, Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội.
2. Phòng Giáo dục quận Tân Phú (2006), *Đề án phân luồng học sinh sau trung học cơ sở và trung học phổ thông*, TP Hồ Chí Minh.

(Ngày Tòa soạn nhận được bài: 26-6-2015; ngày phản biện đánh giá: 29-6-2015;
ngày chấp nhận đăng: 17-7-2015)